

Meie pere 6-aastane...

...alustab täna oma kooliteed. Ei ütleks, et mina kui ema mure pärast öösiti magada ei saa, kuid õiget rõõmu ma tema koolimineku üle ka tunda ei oska. Õigemini: 6-aastase koolimineja emana on mu mõtted üksjagu segased.

Kooli suhtes ettevaatlikuks on teinud mind vanema lapse kogemus: kaks talve koolis käinud, ütleb ta, et ei taha kooli minna, ning täpselt samasugusel arvamusel olid ka tema meil külas olnud sõbrannad, kui asja üle muret tundes nendegi käest pärisin. Miks ta ei taha? Oppimisega saab iseseisvalt hakkama, hinded on enamjagu viied, õpetaja kohta olen lapse suust vaid head kuulnud... Aga kool on marmutikool, kus teine klass oli oma majatiivas ainuke algklass suuremate seas, klassipingid olid küll uhiuued, aga niivõrd «hea» konstruktisooniga, et vihikud-raamatud libisesid alalõpmata maha, tin dipotile polnud üldse kohta ning lausahtli asemel oli pooliku põhjaga avaus, kust samuti kõik põrandale pudenes. Edasi mõeldes meenus mulle nii mõnigi suusatund, kuhu laps suusad ja suusariided kaasa tassis, mis aga siiski ära jäi, meenus ka õhtu, mil koolilaps õppetükke tehes matemaatika töövihiku taha magama jäi. Lugesin huvi pärast kodutöö hulga üles: sain 75 rida ehk 15 5-realist tulpa vihikus ja töövihikus kokku... Enne kooliaasta lõppu täitis meie koolilaps kodus mitu tundi loodusõpetuse töövihikut, ikka neid tühimikke, mida üks tund nädalas läbi aasta lihtsalt täita ei suutnud, sest materjali maht oli tükk maad suurem. Küllap arvas õpetaja, et võiks selle töövihiku aasta lõpus kas või tagantjärele ikkagi ära täita. Meie koolilaps on õnne(tuse)ks kohusetundlik ja nii ta siis seda õnnetut töövihikut täita vorpis. Täitmise pärast...

7-aastaselt koolis alustanu võtab koolielu üsna rahulikult. Vahel küsib ainult: ema, kas mul täna natukene mängimiseks aega jääb? Elu on näidanud, et jääb ikka.

Aga kuidas läheb kuuesega? Ja veel poisslapsega? Kõik lastearstid ja ka pedagoogid, keda olen raadios, TV-s või ajaleheveergudel esinemas kohtanud, kinnitavad üksmeelselt, et poisslaps on oma arengus

aeglasemad kui tüdrukud. Paraku pole see tõdemine endaga mingeid praktilisi järeldusi kaasa toonud. Kas ei võiks poisslapsend oma kooliteed aasta hiljem alustada? Minu meelest on küll tore, et mõnedes koolides katseliseltki on loodud tüdrukute ja poiste klassid, seal ei anna soost tingitud erinev arengutase end nii teravalt tunda.

Väga kena on kuulda ja lugeda, et lasteaednike, arstide, pedagoogide ja koolielu korraldajate kõrval võib ka lapsevanem ise ära arvata, kas tema mudilane on kooliküps või mitte. On ääretult kena võimaluse pakkumine laps aastaks veel koju jätta, et ta siis järgmisel aastal edukalt katsed sooritanuna kohe teise, või muidu esimesse, klassi astuks. Minul kui lapsevanemal on aga väga maine küsimus: kuhu ma selle 6-aastase jätan, kui lasteaia niigi täis rühmad teda veel üheks aastaks ei mahu ja kooli panna ma teda ei tihka? Vanemate tööpäeval kodus olev kuueaastane on minu arvates üsna nigel variant. Tundub, et see aastaks koju jätmise variant on nagu vastutuse vanemate kaela lükkamine: teile oli ju võimalus antud.

Mida ma siis ikkagi algavalt kooliaastalt ootan? Kahe sõnaga öeldult: lapsesõbralikku kooli. Igas mõttes. Kui saaksin oma 6-aastase saata niisugusesse 6-aastaste klassi nagu on näiteks Saku sovhoosi uues lasteaia, arvan, et võiksin algavast kooliaastast ainult rõõmu tunda. Muuseas, selle lasteaia juhataja sõnad on, et kui tema teha oleks, ei lubaks ta ühtegi 6-aastast oma majast välja... Kindlasti on mitmeid

teisigi koolimaju (eriti viimastel aastatel valminud), mis on 6-aastasele õdusad ja turvalised, on suisa kaunid. Kõik 6-aastased paraku veel neisse (ja spetsiaalsetesse lasteaed-alkkoolidesse) ei mahu. Sellepärast ootaksingi väga, et meie õppeasutuste materiaalne baas kooli uuendusega senisest paremini kaasas suudaks käia. Veel sooviksin väga, et koolides leiduks julgeid ja hakkajaid, teadmiste ja oskustega pedagooge, kes võtaksid ette algklassilaste üldõpetusel õpetamise. Ehk võimaldaks niisugune õpetamine kõik vajaliku ära õpetada lapsesõbralikumalt kui senine programmides ettenähtu läbimasindamine.

Meie laste koolis on algklassides kõik õpikud lapsel tolt: ühed kodus, teised koolis. Ranitsa kannavad nad vaid vihikuid-töövihikuid ja pinallit. Arvan, et nii peaks see olema kõikides koolides. (Olete proovinud õpikuid täis ranitsa raskust!). Kui veel edasi soovida, siis võiksid need kodus dused raamatud olla vanemate rahakotist kinni makstud ja koju jäädagi. Hea ununenut meelde tuletada, kui tarvis.

Kool elab praegu üle väga segaseid aegu. Vähemalt tundub nii kõrvaltvaatajale, lapsevanemale. Eksperiment järgneb uuendusele, uuendus eksperimentile. Ainult et kogu selle virr-varri sees on laps õpilane. Ärgem seda piasja ära unustagem ning püüdke ühiselt, nii õpetajad kui lapsevanemad, et meie lapsed tahaksid koolis käia.

ENE NARUSK

TONU KALLE foto